

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL BRANDUOLINĖS ENERGIJOS ĮSTATYMO NR. I-1613 42, 44 IR 46 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR ĮSTATYMO DĖL 1963 M. GEGUŽĖS 21 D. VIENOS
KONVENCIJOS DĖL CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS UŽ BRANDUOLINĘ ŽALĄ IR BENDRO
PROTOKOLO DĖL VIENOS KONVENCIJOS BEI PARYŽIAUS KONVENCIJOS TAIKymo
ĮSIGALIOJIMO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO
SEIMUI TAP-20-1994–TAP-20-2000**

2020-11-20 Nr. NV-3151

Vilnius

Projektų teikėjas – Energetikos ministerija

Projektų tikslas – sudaryti prielaidas užtikrinti didesnes garantijas Lietuvos ir kaimyninių valstybių gyventojams dėl kompensavimo už patirtą žalą branduolinės avarijos metu neatsižvelgiant, kur branduolinė avarija įvyko; eliminuoti rizikas dėl žalos atlyginimo, kylančias dėl nevienodo civilinės atsakomybės už branduolinę žalą tarptautinio teisinio reglamentavimo kaimyninėse valstybėse.

Dabartinė situacija:

Energetikos ministerija, atsižvelgdama į Seimo 2020 m. gegužės 5 d. rezoliuciją Nr. XIII-2880 „Dėl energetinės nepriklausomybės ir Astravo branduolinės elektrinės keliamos grėsmės“ ir įgyvendindama Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarime Nr. 790-4 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr.739 „Dėl Būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo nesaugios branduolinės elektrinės, kuri statoma Baltarusijos Respublikoje ir kuri kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai, įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo“ numatytą priemonę, parengė atitinkamus teisės aktų projektus.

Įvertinus regiono valstybių taikomus tarptautinius civilinės atsakomybės už branduolinę žalą mechanizmus buvo identifikuota, kad Lietuvos priimti tarptautinės civilinės atsakomybės už branduolinę žalą įsipareigojimai yra vieni mažesnių tarp valstybių, turinčių branduolinius įrenginius. Lietuva yra pasirašiusi ir ratifikavusi Vienos konvenciją, o tik pasirašiusi, bet neratifikavusi Protokolo dėl Vienos konvencijos ir Papildomos kompensacijos konvencijos. Dėl šios priežasties parengti teisės aktų projektai, kuriais suvienodinamos Lietuvos civilinės atsakomybės už branduolinę žalą režimo nuostatos su kitų regiono valstybių režimais.

Priėmus Teisės aktų projektus, kiekvienais metais šių teisės aktų nuostatų įgyvendinimui iš valstybės biudžeto turės būti skiriamos lėšos valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei įsigyti civilinės atsakomybės už branduolinę žalą draudimui jos valdomiems branduoliniams įrenginiams (tikėtina reikalinga kasmetinė suma draudimui įsigyti turėtų būti apie 100 tūkst. eurų).

Projektų esmė:

✓ ratifikuoti Protokolą dėl Vienos konvencijos ir Papildomos kompensacijos konvenciją (ratifikavus šiuos tarptautinius instrumentus, bus sustiprintos teisinės priemonės reikalauti žalos atlyginimo iš kaimyninių valstybių, jeigu jose įvyktų branduolinė avarija. Šios priemonės taip pat padidintų ir Lietuvos įsipareigojimus kompensuoti žalą įvykus branduolinei avarijai Lietuvos branduolinės energetikos objektuose);

✓ nustatyti Protokolo dėl Vienos konvencijos ir Papildomos kompensacijos konvencijos nuostatų taikymą Lietuvos Respublikoje.

Derinimas – projektai derinti su Aplinkos ministerija, Teisingumo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Finansų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija ir VĮ Ignalinos atominė elektrinė. Pastabas Teisės aktų projektams pateikė Finansų ministerija, Teisingumo ministerija ir Užsienio reikalų ministerija, į pateiktas pastabas atsižvelgta.

Atitiktis Vyriausybės programai: projektai tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje, prieš tai apsvarsčius tarpinstituciniame pasitarime.

Patarēja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė